

a. ul. Bi-
skupa
Ed-
munda
Nowia

WSKAZANIA DOTYCZĄCE DYSCIPLINY SAKRAMENTÓW I SAKRAMENTALIÓW W ARCHIDIECEZJI GDAŃSKIEJ PO WPROWADZENIU NOWYCH ZASAD BEZPIECZEŃSTWA W ZWIĄZKU Z KORONAWIRUSEM

DYSPENSA

- Przypominamy o udzielonej dyspensie Metropolity Gdańskiego od obowiązku uczestnictwa w niedzielnych i świątecznych Mszach Świętych.
- Dyspensa dotyczy wszystkich wiernych Archidiecezji Gdańskiej oraz wszystkich osób przebywających na jej terenie i pozostaje w mocy aż do odwołania.
- Osoby, które z niej korzystają, prosimy o duchową łączność ze wspólnotą Kościoła za pośrednictwem transmisji Mszy Świętych w środkach społecznego przekazu. Zachęcamy do Komunii duchowej, podając porady jak dobrze przeżyć Mszę Świętą on-line (zob. załącznik).

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA Z DNIA 24 MARCA 2020 R.

- Rozporządzenie obowiązuje od 25 marca 2020 r.
- We Mszy Świętej lub innym obrzędzie religijnym nie może uczestniczyć jednocześnie więcej niż 5 osób – wyłączając z tego osoby sprawujące posługę.
- Wprowadzone przepisy dotyczą wnętrza świątyni (czy innych pomieszczeń), jak i tego co na zewnątrz.
- Należy ściśle dostosować się do rozporządzenia Ministra Zdrowia, ze świadomością konsekwencji prawnych. Osoby duchowne, jak i wierni świeccy muszą ze zrozumieniem podejść do tej sytuacji.
- Po decyzji Ministra został przesłany do parafii 24 marca br. „Komunikat Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski w związku z kolejnym ograniczeniem liczby uczestników zgromadzeń”.

MSZA ŚWIĘTA I KULT EUCHARYSTII POZA MSZĄ

- Msze Święte mają być sprawowane w pierwszej kolejności z udziałem osób zamawiających intencję lub osób wcześniej zgłaszających się do duszpasterzy – zawsze maksymalnie 5 osób. W przypadku koncelebry należy liczbę uczestników rozłożyć na liczbę przyjętych intencji lub w celu umożliwienia uczestnictwa w niej przedstawicielom rodzin zamawiających każdą z intencji należy rozważyć odprawienie osobnych celebracji Eucharystii.
- Należy liczyć wchodzących do kościoła, a na drzwiach świątyni trzeba wywieścić stosowną informację (zob. załącznik), przekazując ją wiernym także drogą internetową.
- Na liturgię wierni winni wchodzić jedynie przez jedne wyznaczone drzwi.
- Przy zapisywaniu intencji mszalnych, wskazane jest za zgodą ofiarodawców, zapisanie numeru telefonu do kontaktu, przy zachowaniu obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych.

- Ze względu na okoliczności liturgię należy sprawować przy zaangażowaniu minimalnej liczby posługujących.
- W domach zakonnych w celebracjach uczestniczyć mogą jedynie mieszkańcy domu, bez udziału osób postronnych.
- Obowiązuje przynajmniej 1,5 metra dystansu między uczestnikami liturgii (dotyczy to także adoracji Najświętszego Sakramentu jak i oczekiwania na spowiedź).
- W ciągu dnia kościoły winny być otwarte, aby wierni mieli możliwość ich nawiedzenia i adoracji Najświętszego Sakramentu.
- Doceniając wartość modlitwy osobistej, zachęcamy wiernych zwłaszcza do adoracji Najświętszego Sakramentu w kościołach (np. godzinę przed Mszą Świętą wieczorną). Proboszcz ustalając godziny adoracji rozważy w jakim zakresie może zapewnić (np. przy pomocy kościelnego lub innej osoby posługującej), by liczba osób w miejscu modlitwy nie przekroczyła pięciu.
- Zwłaszcza po wprowadzeniu nowych zasad bezpieczeństwa w związku z koronawirusem, nie wolno urządzać żadnych procesji z Najświętszym Sakramentem, relikwiami, świętymi obrazami czy figurami (także, kiedy bierze w nich udział tylko sam kapłan), które nie są przewidziane przez prawo. Na każdą taką procesję należy uzyskać zgodę kompetentnej władzy kościelnej.

PIERWSZA KOMUNIA ŚWIĘTA

- Planowanie i organizowanie uroczystości Pierwszej Komunii Świętej dzieci klas trzecich będzie uzależnione od aktualnej sytuacji epidemicznej oraz wytycznych władz państwowych i kościelnych.
- Do Wielkanocy odwołane są wszystkie spotkania z dziećmi komunijnymi i ich rodzicami. Przyjmujemy zasadę, że jeżeli szkoły pozostają zamknięte i dzieci mają pozostawać w domach, nie organizujemy dla nich także żadnych zajęć w parafii (w tym pierwszych spowiedzi). Wydaje się zatem zasadnym, aby z wszelkimi decyzjami w tej kwestii poczekać do powrotu dzieci do szkół.
- Przestrzegamy przed pochopnym wyznaczaniem kolejnych terminów uroczystości, które na skutek nieprzewidywalnego rozwoju pandemii mogą stać się nieaktualne.
- Sytuacja jest nadzwyczajna, stąd wymaga od nas wszystkich roztropnego podejścia, cierpliwości a zarazem gotowości na każdy scenariusz.

SPOWIEDŹ ŚWIĘTA

- Przypominamy, że możliwa jest tylko i wyłącznie celebrowanie sakramentu pokuty zgodnie z obrzędem pojednania jednego penitenta, tzn. spowiedź indywidualna. Prosimy pamiętać, że kierowanie dyscypliną pokuty w diecezji należy zawsze do biskupa.
- Nie rezygnujemy ze spowiedzi św. W tym szczególnym czasie duszpasterze winni zachować dyspozycyjność wobec wiernych, zwłaszcza gdy o ten sakrament poproszą.
- Dyżury spowiedzi ustalamy z zachowaniem wszelkich zasad ostrożności i mając na uwadze aktualne zarządzenia władz państwowych.

- Dyżury organizujemy we własnych kościołach parafialnych lub rektorskich z uwzględnieniem wyznaczonego ograniczenia liczby osób (maksymalnie 5). Dotyczy to wnętrza jak i przestrzeni otwartej przed kościołem z zachowaniem odpowiedniej odległości między oczekującymi (przynajmniej 1,5 metra). Jednym z rozwiązań jest umówienie się z penitentem na konkretną godzinę.
- Gdy spowiedź odbywa się w konfesjonale, to kratki konfesjonau oraz folię ochronną należy dezynfekować po każdym penitencie, a samą folię zmieniać codziennie. Przypominamy, że zakazuje się używania tzw. „konfesjonałów zamkniętych”.
- W miarę możliwości, prosimy wyznaczyć także dodatkowo kaplicę lub inne pomieszczenie zamknięte (np. zakrystię, salę katechetyczną, biuro parafialne lub inne godne miejsce). W kaplicach/pomieszczeniach penitent może spowiadać się klęcząc lub siedząc z zachowaniem prywatności, zasad bezpieczeństwa i odpowiedniej odległości od spowiednika (przynajmniej 1,5 metra). W takim miejscu powinien być umieszczony krzyż.
- W sytuacjach szczególnych możliwe jest użycie masek ochronnych.
- Mając na względzie utrudnienia związane ze sprawowaniem sakramentu pokuty, Metropolita Gdański przypomina też o praktyce żalu doskonałego. W załączniku przekazujemy informację jak wzbudzić akt żalu doskonałego, z intencją przystąpienia do spowiedzi sakramentalnej, gdy będzie to możliwe. Prosimy o tej możliwości poinformować wiernych.
- Księża zobowiązani są przekazać też wiernym, że spowiedź wielkanocną można odłożyć na czas po ustaniu pandemii. W Polsce spowiedź i Komunia Święta wielkanocna mogą być praktykowane przez wiernych aż do uroczystości Trójcy Przenajświętszej, która w tym roku przypada 7 czerwca.
- W odpowiednim czasie, gdy będzie to możliwe każda z parafii zorganizuje dni spowiedzi, podczas którego wszyscy, którzy obecnie praktykują akt żalu doskonałego, będą mogli skorzystać indywidualnie z sakramentu pokuty.
- Przypominamy również o unikaniu wszelkich nadużyć związanych z sakramentem pokuty, jak np. nieuprawnione korzystanie z rozgrzeszenia ogólnego. Na terenie Polski możliwe jest ono tylko w niebezpieczeństwie śmierci oraz wobec penitentów, z którymi nie można się porozumieć z powodu braku znajomości języka. Nie ma możliwości spowiedzi przez jakiegokolwiek środki komunikacji elektronicznej.

POŚLUGA CHORYM

- Wszystkie dotychczasowe wskazania obowiązują i nie zwalniają duszpasterzy z troski o udzielanie sakramentów chorym w szpitalach, hospicjach, zakładach czy domach opieki.

CHRZEST

- Wszystkie dotychczasowe wskazania obowiązują z wyjątkiem nowego limitu liczby osób.
- W przypadku dziecka chorego należy wezwać kapłana lub diakona.
- Jeśliby jednak kapłan lub diakon byłby nieobecni, a życiu nieochrzczonego zagrażałoby niebezpieczeństwo, zwłaszcza gdyby był konający, chrztu udzielić

może, a niekiedy powinien, każdy wierzący, a nawet jakikolwiek człowiek, kierujący się właściwą intencją. Jeżeli niebezpieczeństwo śmierci nie jest bezpośrednie, to w miarę możliwości powinien sakramentu udzielić świecki katolik, posługując się przy tym formą skróconą (por. *Obrzędy chrztu dzieci*, Wprowadzenie ogólne, n. 16).

- Wszystkie chrzty dzieci i dorosłych planowane na Wigilię Paschalną należy przełożyć.

SAKRAMENT MAŁŻEŃSTWA

- Wszystkie dotychczasowe wskazania obowiązują z wyjątkiem nowego limitu liczby osób.
- Gdyby narzeczeni, których sakrament małżeństwa przypada na czas stanu epidemii, mieli trudność z uczestnictwem w spotkaniach dla narzeczonych, wówczas proboszcz podejmie z nimi niezbędne przygotowanie do sakramentu, również za pomocą środków społecznego przekazu.
- Spotkania dla narzeczonych w formie weekendowej oraz w dekanatach mogą być prowadzone w czasie stanu epidemii jedynie za pomocą środków społecznego przekazu. Odpowiedzialnym za ich organizację jest proboszcz lub dziekan. Dotyczy to tych par, których uroczystość zaślubin zaplanowana jest na miesiące: kwiecień, maj i czerwiec 2020 roku.

POGRZEB

- Obowiązują wszystkie dotychczasowe wskazania z wyjątkiem nowego limitu liczby osób.
- Nowe zarządzenie pozwala na uczestniczenie w pogrzebie tylko pięciu osób, wyłączając z tej liczby posługujących, w tym także pracowników firm pogrzebowych. Powyższe ograniczenie dotyczy również ceremonii na cmentarzu.
- O obowiązujących przepisach należy koniecznie z empatią i szacunkiem poinformować osoby zgłaszające pogrzeb i zobowiązać je do przekazania tej informacji innym żałobnikom.

KSIEŻA EMERYCI

- Prosimy kapłanów emerytów, którzy z racji wieku znajdują się w grupie najwyższego ryzyka, aby wzięli pod uwagę możliwość ograniczenia posługi i nie odprawiali Mszy Świętych z udziałem ludu poza sytuacją konieczności. Dotyczy to również sprawowania sakramentu pokuty.
- Z tego też powodu Metropolita Gdański udziela im przywileju odprawiania Mszy Świętych w domach, w których mieszkają.

WIELKI TYDZIEŃ I *TRIDUUM SACRUM*

- Szczegółowe wskazania dotyczące Wielkiego Tygodnia i Triduum Paschalnego zostaną przesłane później.
- Już teraz informujemy, że wszystkie celebracje Wielkiego Tygodnia w Archidiecezji Gdańskiej, w łączności z Ojcem Świętym Franciszkiem i Stolicą Apostolską oraz z wytycznymi Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, będą sprawowane bez udziału ludu.

PRO MEMORIA

- Raz jeszcze przypominamy o higienie i przestrzeganiu wszelkich zasad sanitarnych i rozporządzeń właściwych służb.
- W sytuacjach, gdy ktoś z wiernych prosi o poświęcenie np. medalika, różańca czy pamiątki religijnej – prosimy odmawiać tylko modlitwę, bez pokropienia wodą święconą.
- Wszyscy duszpasterze mają bezwzględnie przestrzegać obowiązku rezydencji w parafii i pozostawać do stałej dyspozycji wiernych.
- W obecnej sytuacji podkreśla się niezwykle ważną i istotną rolę księży, którzy mają pełnić posługę nadziei. Niech duszpasterze poprzez swoje słowa i sprawowanie sakramentów, pomagają wiernym w rozwoju życia rodzinnego, zachęcając do modlitwy i odpowiedzialnego wykorzystania czasu. Warto przypomnieć też o dobrej praktyce wspólnej modlitwy przed posiłkami w gronie rodziny i w domach kapłańskich.
- Kierując się troską o dobro i zbawienie wiernych, prosimy kapłanów aby zwrócili baczniejszą uwagę na to, jakie treści umieszczane są czy przekazywane w internecie. Biskupi Archidiecezji Gdańskiej podzielają opinię O. Dariusza Piórkowskiego SJ: „Jak grzyby po deszczu wyrastają kolejni prorocy, duchowni i świeccy, serwując katastroficzne wizje czerpane z różnych objawień prywatnych. Pod pozorem wzywania do nawrócenia sięgają do czego się da, aby siać niepokój i lęk. Ludzie wierzący są zagubieni. Autorytet prywatnych, często nie zatwierdzonych objawień, staje się ważniejszy niż Objawienie i aktualne nauczanie Kościoła. Z pewnością nie przyczynia się do pocieszenia i wzmocnienia duchowego wiernych w tym czasie.”
- W dynamicznie zmieniającej się sytuacji prosimy duszpasterzy o częste sprawdzanie kurialnej korespondencji elektronicznej.

Wszystkie dotychczasowe dokumenty odnoszące się do stanu epidemicznego i przekazane już przez Kurię Metropolitalną Gdańską zostają utrzymane w mocy, o ile nie stoją w sprzeczności z postanowieniami zawartymi w niniejszym komunikacie, które obowiązują do odwołania.

Niniejsze postanowienia wchodzą w życie z dniem 26 marca 2020 r.

Kanclerz

/-/ Ks. Rafał Dettlaff

Wikariusze Generalni:

/-/ Biskup Wiesław Szlachetka

/-/ Biskup Zbigniew Zieliński

Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

/-/ Ks. Krystian Kletkiewicz